

TÜRKÇE HAZIRLIK SINAV DEĞERLENDİRME ESASLARI

Madde 1 – Türkçe Hazırlık Okulu bünyesinde gerçekleştirilen muafiyet sınavları, ara sınavlar ve genel sınavlarda öğrencilerin dil yeterlikleri dört temel dil becerisi üzerinden değerlendirilmektedir.

Madde 2 – Ölçme ve değerlendirmede esas alınan dil becerileri şunlardır:

1. **Dinleme Becerisi:** Öğrencinin duyduğunu anlama, ayırt etme, yorumlama ve dinleme stratejilerini etkili biçimde kullanma düzeyini ölçer.
2. **Okuma Becerisi:** Öğrencinin yazılı metinleri kavrama, çıkarımda bulunma, ana fikir ve detayları ayırt etme becerisini ölçer.
3. **Yazma Becerisi:** Öğrencinin verilen konuya uygun, dil bilgisel doğruluk ve tutarlılık içeren, planlı ve bağdaşıklık ilkelerine uygun yazılı ürün ortaya koyma becerisini ölçer.
4. **Konuşma Becerisi:** Öğrencinin sözlü iletişim kurabilme, akıcılık, telaffuz, dil bilgisi doğruluğu ve bağlama uygunluk açısından performansını ölçer.

Madde 3 – Sınavların başarı değerlendirilmesinde dört dil becerisinin ağırlıkları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Dil Becerisi	Puan Ağırlığı
Dinleme	15
Okuma	15
Yazma	30
Konuşma	40
Toplam	100

YAZMA PUANLAMA RUBRİĞİ

Bu rubrik, Avrupa Konseyi'nin Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ve güncel tamamlayıcı ciltteki tanımlayıcılar esas alınarak hazırlanmıştır. Her başlık altında 1'den 5'e kadar artan düzeylerde tanımlayıcılar yer almaktadır. Toplamda 30 puan hedeflenmiştir.

Başlık	1 Puan	2 Puan	3 Puan	4 Puan	5 Puan
Söz Varlığı	Sınırlı ve tekrarlı kelimeler kullanır. Belirli somut durumlarla ilgili temel kelime/işaret ve öbek birikimine sahiptir.	Kelime dağarcığı sınırlıdır; anlam belirsizlikleri vardır. Aşına olduğu durumları ve konuları içeren rutin günlük işlemleri yürütmek için yeterli kelimeye sahiptir.	Sık tekrardan kaçınmak için ifadesini çeşitlendirebilir ancak sözlüksel boşluklar yine de tereddüte ve dolambaçlı ifadelerle neden olabilir. Aşına olduğu konular ve günlük durumlarla ilgili iyi bir söz varlığına sahiptir	Yaygın deyimsele ifadelerle ve gündelik anlatıma hâkimdir; kelimeleri/işaretleri oldukça iyi kullanabilir.	Deyimsel ifadeler ve gündelik anlatım içeren çok geniş bir sözlük birikimine iyi derecede hâkimdir, anlamın yan anlam düzeylerinin farkındadır.
Dil Varlığı	Kendisi hakkında basit bilgiler vermek için birbirinden kopuk sözcükleri/işaretleri ve temel ifadeleri kullanabilir. Dil bilgisi hataları yaygındır; anlamı bozabilir.	Bazı basit yapıları doğru kullanır ancak yine de sistematik olarak temel hatalar yapar, yine de genellikle ne söylemeye çalıştığı açıktır.	Temel cümle yapılarını doğru kullanır; dil bilgisi hataları nadirdir, anlam genellikle açıktır.	Karmaşık cümle yapıları kullanır; bazen hatalar olsa da anlamı açık ve etkili ifade eder. Nispeten yüksek derecede dil bilgisi kontrolü vardır.	Karmaşık cümle yapılarını çeşitli ve doğru kullanır; anlamı neredeyse her zaman etkili ve açık bir şekilde iletir. Sürekli olarak yüksek derecede dil bilgisel doğruluğu korur, hatalar nadirdir ve fark edilmesi zordur.
Tutarlılık ve Bağdaşıklık	Sözcükleri/işaretleri veya sözcük/işaret gruplarını çok temel doğrusal bağlayıcılarla (ör. “ve” veya “sonra”) bağlayabilir.	Bir hikâye anlatmak veya bir şeyi basit bir nokta/maddeler listesi olarak tanımlamak amacıyla basit cümleleri bağlamak için en sık rastlanan bağlayıcıları kullanabilir.	Sınırlı sayıda bağdaşıklık öğelerini kullanarak, örneğin, bir hikâyede, daha uzun cümleler kurabilir ve bunları birbirine bağlayabilir. Daha uzun bir metinde basit, mantıklı paragraf sonları oluşturabilir.	Çeşitli bağlantı ifadeleri ve bağdaşıklık öğelerini kullanarak genellikle iyi düzenlenmiş ve kendi içinde tutarlı metinler üretebilir. Daha uzun metinleri açık, mantıklı paragraflar hâlinde yapılandırabilir.	Metin düzenleme kalıplarının bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerinin kontrollü kullanımını gösteren, açık, sorunsuz akan, iyi yapılandırılmış bir dil üretebilir. Çeşitli bağdaşıklık öğeleri ve metin düzenleme kalıpları kullanarak iyi düzenlenmiş kendi içinde tutarlı metinler üretebilir.

Sözcük Denetimi	Yanlış kelimeler kullanır; anlamı karıştırabilir.	Yanlış kelimeler kullanımı vardır; anlamda belirsizlikler olabilir. Somut, günlük ihtiyaçlarla ilgili dar bir sözcük birikimini kontrol edebilir	Doğru kelimeleri kullanır; anlam genellikle açıktır. Temel kelime birikimini iyi kontrol eder ancak daha karmaşık düşünceleri ifade ederken veya aşına olmadığı konuları ve durumları ele alırken büyük hatalar hâlâ meydana gelir.	Doğru ve uygun kelimeleri kullanır; anlamı açık ve etkili ifade eder. İletişimi engellemeden bazı karışıklıklar ve yanlış sözcük/işaret seçimi oluşsa bile sözlüksel doğruluk genellikle yüksektir	Doğru, uygun ve zengin kelimeleri kullanır; anlamı etkili ve açık bir şekilde iletir. Daha az yaygın olan kelimeleri deyimsel olarak ve uygun şekilde kullanır. Ara sıra küçük sürçmeler var ancak önemli kelime hataları yok.
Yazım Denetimi	Yazım hataları yaygındır; anlamı bozabilir. Ana noktalama işaretlerini kullanabilir (ör. noktalar, soru işaretleri)	Yazım hataları sıkça görülür; anlamda belirsizlikler yaratabilir. Sözlü kelime birikiminde bulunan kısa kelimeleri kabul edilebilir bir ses bilgisel doğrulukla yazabilir.	Yazım hataları nadirdir; anlam genellikle açıktır. Yazım, noktalama ve düzen çoğu zaman takip edilecek kadar doğrudur.	Yazım hataları çok azdır; anlamı açık ve doğru ifade eder. Standart düzen ve paragraflama kurallarını izleyen, açıkça anlaşılır, aralıksız yazı üretebilir.	Düzen, paragraflar ve noktalama işaretleri tutarlı ve faydalıdır. Ara sıra kalem kaymaları/sürçmeleri dışında yazım doğrudur.
Göreve Uygunluk	Yazı, verilen görevle bağlantısızdır; konudan sapmalar fazladır. Hedef kitlenin beklentileri, bağlam ya da iletişimsel amaç dikkate alınmamıştır. Yazının bütününde görev talimatları yerine getirilmemiştir.	Görev gereklilikleri sınırlı ölçüde karşılanır; konuya kısaca değinilir ama yüzeyseldir. İletişimsel amaç zayıftır; bağlam ve hedef kitle çoğunlukla göz ardı edilmiştir. Görev, eksik ve parçalı bir biçimde yerine getirilmiştir.	Görev gereksinimleri genel olarak karşılanır; konuya uygunluk vardır ancak bazı kısımlar eksik veya yetersiz kalmıştır. İletişimsel amaç çoğu zaman açıktır; bağlam ve hedef kitleyi dikkate alma çabası görülür fakat tam tutarlılık sağlanmaz.	Görev gereksinimleri çoğunlukla karşılanır; konuya uygunluk yüksektir. İletişimsel amaç açık ve etkilidir. Hedef kitleye ve bağlama uygun bir anlatım geliştirilmiştir. Bazı bölümler daha ayrıntılı olabilirdi, ancak görev başarıyla tamamlanmıştır.	Görev gereksinimleri mükemmel düzeyde karşılanır; konu kapsamlı, derinlikli ve bütüncül biçimde işlenmiştir. İletişimsel amaç etkili ve ikna edici biçimde yerine getirilmiştir. Yazı, hedef kitleye ve bağlama tamamen uygundur; görev eksiksiz ve üstün bir düzeyde tamamlanmıştır.

KONUŞMA PUANLAMA RUBRİĞİ

Bu rubrik, Avrupa Konseyi'nin Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ve güncel tamamlayıcı ciltteki tanımlayıcılar esas alınarak hazırlanmıştır. Sesletim, tutarlılık ve bağdaşıklık, akıcılık ve göreve uygunluk başlıkları altında 1'den 5'e kadar artan düzeylerde; söz varlığı ve dil varlığı başlıkları altında ise 2'şer puanlık artışlar ile 2'den 10'a kadar artan düzeylerde tanımlayıcılar yer almaktadır. Toplamda 40 puan hedeflenmiştir.

Başlık	1	2	3	4	5
Söz Varlığı (10 puan)	Çok sınırlı kelime kullanır; sık tekrarlar yapar, iletişim çoğu kez kesilir. Belirli somut durumlarla ilgili temel kelime/işaret ve öbek birikimine sahiptir. (2p)	Temel kelimeleri kullanır; ancak yetersizlik nedeniyle sık sık duraksar. Aşına olduğu durumları ve konuları içeren rutin günlük işlemleri yürütmek için yeterli kelimeye sahiptir (4p)	Günlük iletişim için yeterli kelime dağarcığı vardır; bazen eksiklik hissedilir. Aşına olduğu konular ve günlük durumlarla ilgili iyi bir söz varlığına sahiptir. (6p)	Çeşitli kelimelerle kendini rahatça ifade eder; daha karmaşık konularda da çoğunlukla yeterlidir. Sık tekrardan kaçınmak için ifadesini çeşitlendirebilir ancak sözlüksel boşluklar yine de tereddüte ve dolambaçlı ifadelerle neden olabilir. (8p)	Zengin, doğru ve bağlama uygun kelime dağarcığı kullanır; iletişimi etkili ve doğal biçimde sürdürür. Dolaylı ifadelerle boşlukların altında üstesinden gelmeye izin veren geniş bir sözcük birikimine iyi bir şekilde hâkimdir, az da olsa ifade ve kaçınma stratejileri arayışı içindedir. (10p)
Dil Varlığı (10 puan)	Çok sınırlı dil yapısı; cümleler genelde hatalı ve anlaşılmaz. Bazı temel yapıları, tek bir yan cümleden oluşan cümlelerde bazı öğeleri eksik veya azaltılmış olarak kullanabilir. (2p)	Basit cümle yapılarıyla iletişim kurar; sık hata yapar, anlamı zaman zaman bozar. Öngörülebilir hayatta kalma durumlarını kapsayan, sınırlı bir kısa ve ezberlenmiş öbek birikimine sahiptir; rutin dışı durumlarda sık sık aksama ve yanlış anlamalar meydana gelir. (4p)	Temel cümle yapılarında genellikle doğru; karmaşık yapılarda hatalar olsa da anlamı çoğunlukla korur. Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi konularda biraz tereddüt ve dolaylı ifadelerle kendini ifade etmek için yeterli kelime birikimine sahiptir ancak sözcük sınırlamaları tekrara ve hatta zaman zaman ifade etmede zorluklara neden olur. (6p)	Çeşitli dil yapılarını doğru ve uygun şekilde kullanır; hatalar iletişimi etkilemez. Açık betimlemeler yapabilmek, bakış açılarını ifade edebilmek ve bunu yapmak için bazı karmaşık cümle yapılarını kullanarak çok fazla kelime/işaret aramadan savlar geliştirebilmek için yeterli bir dil varlığına sahiptir. (8p)	Zengin ve doğru dil yapılarıyla kendini akıcı, etkili ve doğal biçimde ifade eder. Engin çeşitlilikteki karmaşık dil bilgisi yapılarını uygun şekilde ve önemli ölçüde bir esneklikle kullanabilir. (10p)

Başlık	1	2	3	4	5
Sesletim (5 puan)	Telaffuz çok sorunlu; anlaşılmayı ciddi şekilde zorlaştırır. Dikkatli bir şekilde yönlendirilirse sesleri hedef dilde tekrar üretebilir. (1p)	Telaffuz sık sık hatalıdır. Söyleyiş basit günlük durumlarda iletişim kurarken muhatabın belirli sesleri anlamak için çaba göstermesi koşuluyla, genellikle anlaşılabilir. (2p)	Telaffuz genellikle doğrudur. Tek seslerde ve daha az aşına olduğu kelimelerde düzenli olarak yanlış söyleyişi olmasına rağmen genel olarak anlaşılabilir. (3p)	Telaffuz büyük ölçüde doğrudur; küçük hatalar iletişimi etkilemez. Hedef dildeki seslerin büyük bir kısmını uzayan dil üretimlerinde açık biçimde sesletebilir, birkaç sistematik yanlış söyleyişe rağmen baştan sona anlaşılabilir. (4p)	Telaffuz doğal, net ve hedeflenen dilin ses özelliklerine uygundur. Hedef dilin neredeyse tüm seslerini yüksek derecede denetleyerek sesletebilir. Bir sesi belirgin bir şekilde yanlış söyleyişi olsa da bile genellikle kendi kendisini düzeltebilir. (5p)
Akıcılık (5 puan)	Sık sık duraksar; cümleleri tamamlamakta güçlük çeker. İfadeleri aramak, daha az aşına olduğu sözcükleri/ işaretleri sesletmek ve iletişimi onarmak için çok duraklayarak oldukça kısa, birbirinden kopuk, çoğunlukla hazır ifadeleri yönetebilir. (1p)	Çok sayıda duraksama ve tekrar vardır; akıcılığı bozar. Çok belirgin tereddütlere ve yanlış başlangıçlara rağmen kısa konuşmaları idare etmek için yeterli kolaylıkla aşına olduğu konularda öbekler kurabilir. (2p)	Genel olarak akıcıdır; ancak duraksama ve tekrarlar zaman zaman görülür. Dil bilgisi ve sözcüksel planlama ve onarma için duraklaması özellikle daha uzun serbest dil üretimlerinde çok belirgin olmasına rağmen anlaşılır bir şekilde devam edebilir. (3p)	Oldukça dengeli bir tempoda, farklı uzunluklarda dil kullanımı üretebilir fakat kalıplar ve ifadeler ararken tereddüt yaşasa bile az sayıda fark edilir derecede uzun duraksama vardır. (4p)	Kendini akıcı ve spontane, neredeyse hiç çaba harcamadan ifade edebilir. Yalnızca kavramsal olarak zor bir konu, doğal, pürüzsüz bir dil akışını engelleyebilir (5p)
Tutarlılık ve Bağdaşıklık (5 puan)	Düşünceler dağınıktır; cümleler arasında bağlantı zayıftır. Sözcükleri/işaretleri veya sözcük/işaret gruplarını çok temel doğrusal bağlayıcılarla (ör. “ve” veya “sonra”) bağlayabilir (1p)	Tutarlılık sınırlıdır; bağdaşıklık unsurları yetersizdir. Bir hikâye anlatmak veya bir şeyi basit bir nokta/maddeler listesi olarak tanımlamak amacıyla basit cümleleri bağlamak için en sık rastlanan bağlayıcıları kullanabilir (2p)	Genel olarak tutarlıdır; bağlaç ve bağdaşıklık araçlarını bazen eksik kullanır. Daha uzun bir metinde basit, mantıklı paragraf sonları oluşturabilir. (3p)	Düşünceler tutarlı ve iyi örgütlenmiştir; bağdaşıklık araçları çoğunlukla doğru kullanılır. Çeşitli bağlantı ifadeleri ve bağdaşıklık öğelerini kullanarak genellikle iyi düzenlenmiş ve kendi içinde tutarlı metinler üretebilir. (4p)	Konuşma tutarlı, bütünlüklü ve etkili bağdaşıklık unsurlarıyla desteklenmiştir. Metin düzenleme kalıplarının bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerinin kontrollü kullanımını gösteren, açık, sorunsuz akan, iyi yapılandırılmış bir dil üretebilir (5p)

Başlık	1	2	3	4	5
Göreve Uygunluk (5 puan)	Görev gerekliliklerini yerine getirmez; konu dışıdır. (1p)	Görev gerekliliklerini kısmen karşılar; yüzeysel kalır. (2p)	Görev gerekliliklerini karşılar; konuya uygunluk vardır. (3p)	Görev gerekliliklerini bütünüyle karşılar; hedef kitleye uygunluk gösterir. (4p)	Görev gerekliliklerini mükemmel düzeyde karşılar; kapsamlı, hedef kitleye uygun ve etkili konuşur. (5p)